

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

08-03-02М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни

**«Організація судових і правоохоронних органів
України»**

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності D8 Право
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-методичною
радою з якості ННПГН
Протокол № 1 від 3.09.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Організація судових і правоохоронних органів України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності D8 Правової та заочної форми навчання. [Електронне видання] /. Цимбалюк В. І., Матвійчук А. В. Рівне : НУВГП, 2025. 39 с.

Укладачі:

Цимбалюк В. І. професор, к.ю.н., професор кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін;

Матвійчук А. В., професор, доктор філософських наук, професор кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Відповідальна за випуск:

Швець О. М., к.ю.н., доцентка, в. о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право»

Мішук І. В.

Попередня версія методичних вказівок: 07-05-74М

© В. І. Цимбалюк,
А. В. Матвійчук, 2025
© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	5
1.1. Опис навчальної дисципліни	4
1.2. Тематика практичних занять	7
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	7
1.4. Критерії та шкала оцінювання	8
2. Плани практичних занять	11
3. Самостійна робота студентів	24
Рекомендована література	35

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Організація судових та правоохоронних органів України» для студентів, які здобувають вищу освіту першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» у формі денного та заочного навчання, підготовлено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію навчального процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НУВГП, а також змісту освітньо-професійної програми «Право» спеціальності D8 Право.

Курс охоплює інформацію про органи державної влади, які здійснюють судову та правоохоронну діяльність, їхні функції, завдання, структуру та організацію. Студенти у межах відповідного курсу вивчають нормативно-правові акти, що регулюють діяльність судових та правоохоронних органів України.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань та самостійної роботи за дисципліною «Організація судових та правоохоронних органів» створені відповідно до змісту освітньої програми та силабусу дисципліни.

Рекомендації містять опис дисципліни, перелік тем практичних занять, а також пояснення контрольних заходів і методів діагностики знань студентів, що полегшує розуміння процесу отримання позитивних оцінок. Наведено шкалу оцінювання і чітко описані критерії оцінювання. Особливий акцент зроблено на самостійній роботі та відповідних завданнях.

Крім того, методичні рекомендації включають орієнтовний список літератури для самостійного опрацювання.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Організація судових і правоохоронних органів України» є формування у студентів глибоких знань про структуру, функції та діяльність судових і правоохоронних органів, а також розвиток практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності юриста. Вивчення дисципліни спрямоване на підготовку компетентних фахівців, здатних орієнтуватися в правовій системі України, розуміти роль та завдання судових та правоохоронних інституцій, аналізувати їхню діяльність, застосовувати набуті знання у правозастосовній та правозахисній практиці.

Завдання навчальної дисципліни визначаються її специфічним значенням у процесі підготовки майбутніх юристів і пов'язані із засвоєнням таких компетентностей:

Загальні

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право,

адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК17. Здатність аналізувати правові процеси і явища в історичному контексті.

Опанувавши дисципліну «Організація судових і правоохоронних органів України» студенти повинні володіти такими **програмами результатами навчання:**

РН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

За підсумками вивчення курсу передбачається формування soft skills: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність критично мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, діяти відповідально.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Судова влада в Україні.	2	
2	Система судів загальної юрисдикції. Статус судді.	2	2
3	Правовий статус Конституційного суду України.	2	2
4	Статус суддів, народних засідателів та присяжних.	2	2
5	Вища рада правосуддя. Вища кваліфікаційна комісія суддів України.	2	
6	Державна судова адміністрація.	2	
7	Система і структура органів прокуратури України. Спеціальна антикорупційна прокуратура.	2	2
8	Національна поліція України та інші органи МВС України.	2	2
9	Служба безпеки України.	2	
10	Органи досудового розслідування України.	2	2
11	ДБР. НАБУ. НАЗК. БЕБ	2	2
	Всього	22	14

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться за формами:

- оцінювання роботи студентів на лекціях;
- усне опитування на практичних заняттях;
- виконання контрольних робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Організація судових і правоохоронних органів України» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час виголошення промов;
- вміння аналізувати публічні виступи.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- опитування на практичних заняттях;
- опрацювання завдань для самостійної роботи;
- написання модульних контролів.

Критерії та шкала оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно вчасно виконати завдання зі складання та оформлення документів, вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом усного опитування та письмових завдань.

Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

Змістовий модуль 1 (максимальна кількість балів – 50)

Виконання завдань практичної роботи – 20 балів

Виконання індивідуального завдання (реферат) – 10 балів

Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів

Змістовий модуль 2 (максимальна кількість балів – 50)

Виконання завдань практичної роботи – 18 балів

Написання контрольної роботи – 12 балів

Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів

Усього 100 балів.

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Судова влада України

Мета практичного заняття

Навчити студентів розуміти ключові принципи та функції судової влади в Україні, її місце в системі державного апарату, а також розрізняти види судів та їхню юрисдикцію. Особлива увага приділятиметься ролі судової влади у забезпеченні прав і свобод людини та громадянина, а також її незалежності.

Ключові поняття до теми

судова влада, правосуддя, незалежність суддів, судоустрій, юрисдикція

План

1. Поняття судових органів.
2. Поняття та суть судової влади.
3. Основні конституційні положення щодо судової влади.
4. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади.
5. Поняття та засади судової системи в Україні.
6. Правове регулювання діяльності органів судової влади.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати зміст понять судових органів та судової влади. Встановити основні конституційні положення щодо судової влади. Письмово описати зміст та завдання правосуддя. Вміти пояснити співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Окреслити зміст правового регулювання діяльності органів судової влади.

Індивідуальне завдання

Проаналізуйте статтю 129 Конституції України та визначте, які принципи судочинства закріплені в ній. Оберіть

один із цих принципів і підготуйте коротке есе (до 300 слів), розкривши його значення для забезпечення законності та справедливості в Україні.

Тема 2. Система судів загальної юрисдикції

Мета практичного заняття

Сформувати у студентів глибоке розуміння структури та функціонування системи судів загальної юрисдикції в Україні, розмежування їхньої компетенції та порядку формування, а також усвідомлення важливості цієї системи для забезпечення захисту прав та інтересів громадян і держави.

Ключові поняття до теми

суди загальної юрисдикції, місцеві суди, апеляційні суди, касаційні суди, спеціалізація судів

План

1. Місцеві суди в Україні, їх склад і компетенція.
2. Види і склад апеляційних судів. Повноваження апеляційного суду.
3. Верховний суд: склад і структура.
4. Вищі спеціалізовані суди, їх склад і повноваження.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати правовий статус місцевого суду в Україні, їх компетенцію. Письмово описати види підсудності та їх особливості. Визначити і вміти роз'яснити види і склад апеляційних судів, а також їх повноваження. Письмово описати склад і повноваження Вищих спеціалізованих судів. Вміти розкрити правовий статус Верховного суду.

Індивідуальне завдання

Складіть порівняльну таблицю, що відображає основні відмінності між місцевими загальними судами, окружними адміністративними судами та господарськими судами першої

інстанції за такими критеріями:

1. Предметна юрисдикція (які категорії справ розглядають).
2. Склад суду при розгляді справи.
3. Приклад судового спору, що належить до їхньої компетенції.

Тема 3. Правовий статус Конституційного суду України

Мета практичного заняття

Сформувати у студентів комплексне розуміння правового статусу Конституційного Суду України, його функцій, повноважень, порядку формування та місця в системі органів державної влади. Навчити студентів аналізувати рішення КСУ та оцінювати їхній вплив на правову систему країни.

Ключові поняття до теми

Конституційний Суд України, конституційна юрисдикція, конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга, офіційне тлумачення Конституції України

План

1. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.
2. Завдання Конституційного Суду.
3. Порядок утворення та повноваження Конституційного Суду.
4. Загальні засади конституційного провадження.
5. Акти Конституційного Суду України.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати статус Конституційного Суду України як органу конституційної юрисдикції. Вміти розкрити зміст завдань Конституційного Суду. Письмово описати порядок утворення та повноваження Конституційного Суду. Письмово описати загальні засади конституційного провадження. Окреслити зміст конституційного подання та звернення, вказати суб'єктів, що мають на них право.

Індивідуальне завдання

Обґрунтуйте, чому Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні. Проаналізуйте одне з останніх рішень Конституційного Суду України (за останні 2-3 роки, на ваш вибір) і поясніть його значення для захисту конституційних прав і свобод громадян або для функціонування державної влади.

Тема 4. Статус суддів та присяжних.

Мета практичного заняття

Надати студентам системне розуміння правового статусу суддів, народних засідателів та присяжних в Україні. Навчити розрізняти їхні повноваження, вимоги до призначення, гарантії незалежності, а також роль у здійсненні правосуддя. Особлива увага приділяється порівняльному аналізу статусу цих трьох суб'єктів судочинства.

Ключові поняття до теми

суддя, присяжний, незалежність суддів, суд присяжних.

План

1. Порядок зайняття посади судді. Вимоги до суддів.
2. Кваліфікаційний рівень судді. Національна школа суддів України, її статус та структура.
3. Дисциплінарна відповідальність судді. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень.
4. Правовий статус народних засідателів та присяжних.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати порядок зайняття посади судді і вимоги до нього. Окреслити феномен кваліфікаційного рівня судді. З'ясувати статус та структуру Національної школи суддів України. Дослідити феномен дисциплінарної відповідальності судді. Виписати підстави звільнення судді з посади та припинення його повноважень.

Вміти розкрити повноваження народних засідателів та присяжних. Окреслити порядок формування корпусу народних засідателів та присяжних.

Індивідуальне завдання

Складіть порівняльну таблицю, що відображає основні відмінності у статусі судді та присяжного за такими критеріями:

1. Порядок призначення/обрання/залучення.
2. Строк повноважень.
3. Винагорода за роботу.
4. Участь у прийнятті рішення щодо справи.

Після заповнення таблиці зробіть висновок, у чому полягає сутнісна відмінність між професійним суддею та присяжним у системі українського судочинства.

Тема 5. Вища рада правосуддя. Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

Мета практичного заняття

Навчити студентів розуміти ключові функції, повноваження та принципи діяльності Вищої ради правосуддя (ВРП) та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ВККСУ). Сформувати знання про їхню роль у формуванні, функціонуванні та забезпеченні незалежності судової системи, а також у притягненні суддів до відповідальності.

Ключові поняття до теми

Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, суддівська кар'єра, дисциплінарна відповідальність суддів, оцінювання суддів.

План

1. Роль і принципи діяльності Вищої ради правосуддя.
2. Склад і порядок утворення Вищої ради правосуддя.
3. Компетенція і повноваження Вищої ради правосуддя.
4. Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів.
4. Вища кваліфікаційна комісія суддів, її формування та

завдання.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати принципи діяльності Вищої ради правосуддя. Письмово описати порядок утворення Вищої ради правосуддя. Вміти пояснити компетенцію і повноваження Вищої ради правосуддя. Окреслити Правовий статус вищої кваліфікаційної комісії суддів. Вміти пояснити процедуру формування та завдання Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

Індивідуальне завдання

Проаналізуйте функції та повноваження Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, порівнявши їх. Наведіть щонайменше три приклади сфер, де їхні повноваження перетинаються або взаємодіють, та поясніть важливість такої взаємодії для забезпечення якісного кадрового складу суддів та довіри до судової системи.

Тема 6. Державна судова адміністрація

Мета практичного заняття

Сформувати у студентів розуміння ролі та функцій Державної судової адміністрації України (ДСА) як органу, що забезпечує організаційне та фінансове функціонування судової влади. Навчити студентів аналізувати її повноваження, структуру та взаємодію з іншими органами судової системи.

Ключові поняття до теми

Державна судова адміністрація, судове адміністрування, організаційне забезпечення, фінансове забезпечення, апарат суду.

План

1. Державна судова адміністрація України у національній системі судової влади.
2. Правові основи діяльності Державної судової адміністрації

України.

3. Особливості змісту адміністративно-правового статусу Державної судової адміністрації України.

4. Правові засади взаємодії Державної судової адміністрації України з іншими суб'єктами національної системи правосуддя.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати структуру Державної судової адміністрації України. Письмово розписати правові основи діяльності Державної судової адміністрації України. З'ясувати завдання Державної судової адміністрації України. Вміти пояснити особливості змісту адміністративно-правового статусу Державної судової адміністрації України. Знати правові засади взаємодії Державної судової адміністрації України з іншими суб'єктами національної системи правосуддя.

Індивідуальне завдання

Уявіть, що ви є керівником територіального управління Державної судової адміністрації України. Сформулюйте та обґрунтуйте три пріоритетні завдання, які ви б поставили перед собою та своїм колективом на найближчий рік для підвищення ефективності роботи судів у вашому регіоні. Врахуйте як організаційні, так і фінансові аспекти.

Тема 7. Система і структура органів прокуратури України. Спеціальна антикорупційна прокуратура

Мета практичного заняття

Навчити студентів розуміти місце і роль органів прокуратури у системі правоохоронних органів України, їхні основні функції та принципи діяльності. Сформулювати знання про сучасну структуру прокуратури, зокрема про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру (САП), її завдання та повноваження.

Ключові поняття до теми

Прокуратура України, прокурор, Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), процесуальне керівництво, підтримання публічного обвинувачення.

План

1. Поняття прокуратури та її роль в Україні.
2. Засади організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури.
3. Організаційні основи системи прокуратури. Система прокуратури України.
4. Правове регулювання діяльності органів прокуратури.
5. Структура та компетенція Офісу Генерального прокурора.
6. Особливості організації і діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати зміст поняття прокуратури та її роль в Україні. Письмово описати засади організації й діяльності прокуратури, а також функції прокуратури. Вміти пояснити організаційні основи системи прокуратури та описати систему прокуратури України. Окреслити зміст та характер правового регулювання діяльності органів прокуратури. З'ясувати структура та компетенція Офісу Генерального прокурора. Законспектувати особливості організації і діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Вміти розкрити повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій. Окреслити зміст дисциплінарної відповідальності прокурора. Пояснити процедуру звільнення прокурора з посади, припинення й зупинення його повноважень на посаді. Окреслити зміст прокурорського самоврядування та вказати органи, що забезпечують діяльність прокуратури

Індивідуальне завдання

Проаналізуйте Закон України «Про прокуратуру» та інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП).

Охарактеризуйте її місце в загальній структурі органів прокуратури України та обґрунтуйте, які особливі функції та повноваження, на вашу думку, надано САП для боротьби з корупцією? Наведіть приклади, які підтверджують ваше твердження.

Тема 8. Національна поліція України та інші органи МВС України

Мета практичного заняття

Сформувати у студентів розуміння ролі та місця Національної поліції України в системі правоохоронних органів, а також ознайомити з іншими органами, що функціонують у системі Міністерства внутрішніх справ (МВС). Навчити розмежовувати їхні повноваження, принципи діяльності та завдання, що стоять перед ними у сфері забезпечення правопорядку.

Ключові поняття до теми

Національна поліція, Міністерство внутрішніх справ, превентивна діяльність, публічна безпека, кримінальна поліція.

План

1. Завдання, повноваження та структура МВС України.
2. Національна поліція України, правова основа та принципи її діяльності.
3. Завдання Національної поліції та взаємодія поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування.
4. Система поліції та правовий статус поліцейських.
5. Поліцейські заходи. Порядок застосування поліцейських заходів примусу.
6. Загальні засади проходження служби в поліції. Гарантії професійної діяльності поліцейського.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати завдання, повноваження та структуру МВС України. Письмово

розписати правову основу та принципи діяльності Національної поліції. З'ясувати завдання Національної поліції та взаємодію поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Письмово розписати систему національної поліції та правовий статус поліцейських (права і обов'язки). З'ясувати порядок застосування поліцейських заходів примусу. Розкриті загальні засади проходження служби в поліції.

Індивідуальне завдання

Проаналізуйте Закон України «Про Національну поліцію» та визначте, які види поліції існують. Оберіть два з них (наприклад, патрульна поліція та кримінальна поліція) і порівняйте їхні основні функції, завдання та сферу відповідальності. Наведіть конкретні приклади, які демонструють, як кожен з цих видів поліції реалізує свої повноваження на практиці.

Тема 9. Служба безпеки України

Мета практичного заняття

Сформуувати у студентів розуміння місця та ролі Служби безпеки України (СБУ) в системі національної безпеки та правоохоронних органів. Навчити розрізняти її ключові функції, повноваження, принципи діяльності та завдання у сфері захисту державного суверенітету, конституційного ладу та територіальної цілісності України.

Ключові поняття до теми

Служба безпеки України, державна безпека, контррозвідувальна діяльність, антитерористична діяльність, кібербезпека.

План

1. Правове регулювання діяльності органів безпеки.
2. Принципи діяльності Служби безпеки.
3. Система органів Служби безпеки. Структура Центрального управління СБУ. Колегія Служби безпеки, її склад і

повноваження.

4. Правове становище співробітників СБУ, їх права і обов'язки.

5. Гарантії законності в діяльності Служби безпеки.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати зміст правового регулювання діяльності органів безпеки. Письмово розписати принципи діяльності Служби безпеки. Окреслити систему органів Служби безпеки та структуру Центрального управління СБУ. З'ясувати склад і повноваження Колегія Служби безпеки. У письмовій формі викласти правове становище співробітників СБУ, їх права і обов'язки. Розкриті гарантії законності в діяльності Служби безпеки. З'ясувати зміст соціального й правового захисту працівників органів безпеки.

Індивідуальне завдання

Проаналізуйте Закон України «Про Службу безпеки України» та визначте основні напрями її діяльності. Оберіть один із цих напрямів (наприклад, контррозвідувальна діяльність або боротьба з тероризмом) та підготуйте коротке обґрунтування (до 300 слів), чому саме цей напрям є критично важливим для забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах. Наведіть конкретні приклади або гіпотетичні ситуації, які ілюструють значення обраного напрямку.

Тема 10. Органи досудового розслідування України

Мета практичного заняття

Навчити студентів розуміти систему та структуру органів досудового розслідування в Україні, їхні функції, повноваження та принципи діяльності. Сформувати знання про розмежування компетенції між різними органами досудового розслідування та їхню роль у кримінальному провадженні.

Ключові поняття до теми

Досудове розслідування, слідчий, детектив, дізнавач, підслідність.

План

1. Органи досудового розслідування в Україні.
2. Правова основа діяльності органів досудового розслідування.
3. Завдання органів досудового розслідування.
4. Принципи діяльності органів досудового розслідування в Україні.
5. Гласні і негласні слідчі дії.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття встановити перелік органи досудового розслідування в Україні. Письмово розписати правову основу діяльності органів досудового розслідування. З'ясувати завдання органів досудового розслідування. Законспектувати принципи діяльності органів досудового розслідування в Україні. Вміти пояснити зміст і особливості гласних і негласних слідчих дій.

Індивідуальне завдання

Проаналізуйте Кримінальний процесуальний кодекс України та визначте, які органи здійснюють досудове розслідування. Оберіть два різні органи досудового розслідування (наприклад, Національна поліція та СБУ) та порівняйте їхні повноваження щодо розслідування кримінальних правопорушень, враховуючи принцип підслідності. Наведіть конкретні приклади видів злочинів, розслідування яких належить до компетенції кожного з обраних вами органів.

Тема II. ДБР. НАБУ. НАЗК. БЕБ

Мета практичного заняття

Навчити студентів розуміти місце, роль та спеціалізацію таких ключових правоохоронних та антикорупційних органів України, як Державне бюро розслідувань (ДБР), Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) та Бюро економічної

безпеки України (БЕБ). Сформувані знання про їхні функції, повноваження, принципи діяльності та розмежування компетенції.

Ключові поняття до теми

Державне бюро розслідувань (ДБР), Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), Бюро економічної безпеки України (БЕБ), антикорупційна стратегія.

План

1. Державне бюро розслідувань: структура, правові основи, завдання.
2. Національного антикорупційного бюро України: структура, правові основи, завдання.
3. Роль і місце Національного агентства з питань запобігання корупції в системі антикорупційних органів України.
4. Бюро економічної безпеки як правоохоронний орган.

Методичні рекомендації:

У процесі підготовки до практичного заняття з'ясувати зміст правового регулювання діяльності ДБР. Письмово розписати принципи діяльності ДБР. Окреслити структура, правові основи, завдання НАБУ. З'ясувати засади антикорупційної політики в Україні. У письмовій формі окреслити Законодавство, що регламентує діяльність НАЗК. Розкриті завдання та напрями діяльності БЕП. З'ясувати зміст та компетенції органів БЕБ України.

Індивідуальне завдання

Складіть таблицю, яка відображає основні повноваження та сфери відповідальності ДБР, НАБУ, НАЗК та БЕБ. Для кожного органу наведіть:

1. Основні завдання.
2. Види правопорушень, розслідування/запобігання яким належить до їхньої компетенції.
3. Приклад резонансної справи (або типу справ), яку розслідує/контролює цей орган.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Організація судових та правоохоронних органів України» та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання завдань по темах практичних занять;
- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;
- робота в інформаційних мережах;
- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;
- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення промов, доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Написання реферату

Написання рефератів як форма самостійного вивчення навчальної дисципліни передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Усі реферати повинні відповідати єдиним вимогам.

1. Робота повинна бути акуратно виконана на стандартних аркушах формату А4 у друкованому варіанті, обсягом 15-18 сторінок. Поля сторінки 20 мм з усіх боків. Набір здійснювати текстовим редактором Times New Roman, 14

кегль, міжрядковий інтервал 1, абзац 1,25 см. Рівняння тексту по ширині сторінки. Сторінки нумеруються внизу по центру арабськими цифрами без крапки наприкінці, додержуючись наскрізної нумерації. Першою сторінкою є титульна, на ній номер сторінки не проставляється.

2. Конкретний зміст реферату, його структура визначається студентом разом із викладачем. Як правило, реферат має таку структуру:

– **ВСТУП**, де обґрунтовується вибір теми реферату, її актуальність, формулюються основна мета і завдання дослідження.

– **ОСНОВНА ЧАСТИНА**, яка складається з двох або трьох розділів. У розділі належить викласти загальні, теоретичні та методичні питання. У наступних розділах розкривається конкретний матеріал, який має практичне значення. З метою більш логічного викладення матеріалу кожний розділ закінчується невеликими висновками.

– **ВИСНОВКИ** – заключна, узагальнююча частина реферату, де стисло підбивають підсумки дослідження, міститься особиста позиція автора реферату.

– Текстова частина реферату завершується **СПИСКОМ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**, де найменування використаних монографій, посібників та статей розташовані в алфавітному порядку за першою літерою прізвища автора. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Наприклад:

Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.

Битяк Ю. Адміністративне судочинство як форма забезпечення верховенства права і законності. Право України. 2011. № 4. С. 4–11.

– **ДОДАТКИ**, які подаються наприкінці реферату, наводяться таблиці, ілюстрації та інші допоміжні матеріали.

3. Реферат починається з титульної сторінки.

4. Вступ, розділи і висновки, які розміщуються в указаній послідовності, починаються з нової сторінки. Заголовки розділів реферативного дослідження слід розміщувати посередині рядка і писати великими літерами без крапки наприкінці й не підкреслювати. Перенос слів у заголовку не допускається. Відстань між заголовком та наступним рядком повинна дорівнювати пропущеному рядку.

5. На цитати треба давати посилання, які робляться мовою оригіналу. Після цитати робиться в дужках позначка [4, с. 38]. Це означає, що дане видання міститься у списку літератури за порядковим номером – 4. Друга цифра – 38 – означає номер сторінки, звідки взята цитата.

6. Оцінка реферату враховує ступінь розкриття теми, обсяг використаної літератури, змістовність викладення фактів, рівень самостійності міркувань. Важливо, щоб реферат був написаний відповідно до теми, а його структурні підрозділи повністю розкривали проблему дослідження.

Тематика рефератів

- 1. Поняття судової влади в Україні та її взаємодія з іншими гілками державної влади.*
- 2. Судова система України: основні принципи організації та функціонування.*
- 3. Роль і значення Конституційного Суду України в забезпеченні конституційного правопорядку.*
- 4. Правовий статус суддів в Україні: кваліфікаційні вимоги та процедура призначення.*
- 5. Дисциплінарна відповідальність суддів: підстави та порядок притягнення до відповідальності.*
- 6. Поняття і правовий статус народних засідателів і присяжних в судовому процесі.*
- 7. Роль Вищої ради правосуддя в забезпеченні незалежності судової влади.*

8. *Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у відборі та призначенні суддів.*
9. *Функції та повноваження Державної судової адміністрації України.*
10. *Апарат суду: структура, завдання та правовий статус працівників.*
11. *Місцеві суди України: склад, компетенція та функціональні обов'язки.*
12. *Апеляційні суди: роль у системі судів загальної юрисдикції та порядок оскарження рішень.*
13. *Вищі спеціалізовані суди України: склад і повноваження.*
14. *Верховний Суд України: структура, повноваження та роль у судовій системі.*
15. *Прокуратура України: система, структура та основні функції.*
16. *Організація та діяльність Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.*
17. *Національна поліція України: структура та функції в забезпеченні правопорядку.*
18. *Правовий статус і завдання Національної гвардії України.*
19. *Роль Державної прикордонної служби України в забезпеченні національної безпеки.*
20. *Державна міграційна служба України: правовий статус і компетенція.*
21. *Служба безпеки України: структура, функції та особливості діяльності.*
22. *Органи досудового розслідування України: правові засади діяльності та основні завдання.*
23. *Державне бюро розслідувань: структура, функції та компетенція.*
24. *Національне антикорупційне бюро України: роль у боротьбі з корупцією.*
25. *Національне агентство з питань запобігання корупції: функції та компетенція.*
26. *Бюро економічної безпеки України: правовий статус і завдання у сфері економічної безпеки.*

27. *Міністерство внутрішніх справ України: правовий статус, функції та повноваження.*
28. *Правовий статус Міністерства юстиції України у правоохоронній сфері.*
29. *Система та функції Державної кримінально-виконавчої служби України.*
30. *Організація нотаріальної діяльності в Україні: правові засади та функції.*

Перелік тем може мінятися з урахуванням актуальної проблематики у сфері.

Контрольні роботи

Контрольні роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика контрольних робіт укладена відповідно до завдань навчальної дисципліни і пов'язане з практичними потребами юридичного фаху. Вибір варіанту контрольної роботи здійснюється за формулою № варіанту = дата народження студента – 1 (для народжених у перший день місяця – варіант № 1).

Вимоги до оформлення контрольних робіт:

1. Для набору тексту и таблиць необхідно використання редактору Microsoft Word для Windows.

2. Перед набором тексту налаштуйте вказані нижче вказані параметри текстового редактору: поля по 2 см; шрифт Times New Roman, розмір – 14; міжрядковий інтервал – 1; вирівнювання за шириною ; абзацний відступ 1,25 см; орієнтація листа – книжна.

3. Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у

квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

Наприкінці контрольної роботи наводиться *список використаних джерел*. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Варіант 1

1. Основи судової діяльності: поняття та змістовне наповнення.
2. Принципи функціонування прокуратури: загальні положення та класифікація.
3. Права та обов'язки нотаріуса.
4. Вища рада правосуддя: роль, структура та функції.

Варіант 2

1. Характеристика судової влади: основні риси та визначення.
2. Система прокуратур в Україні.
3. Громадськість у системі правосуддя: форми участі.
4. Органи досудового слідства та їхня роль у правовій системі.

Варіант 3

1. Судочинство: визначення та зміст.
2. Територіальна організація прокуратур та їхня спеціалізація.
3. Взаємодія правової системи України та міжнародних судових інституцій.
4. Державна прикордонна служба: повноваження та функції як правоохоронного органу.

Варіант 4

1. Структурна організація Верховного Суду.
2. Основні функції судової влади.

3. Принцип верховенства права: зміст та реалізація.
4. Роль Державної виконавчої служби в системі правосуддя.

Варіант 5

1. Суд як орган влади: повноваження та функції.
2. Поняття та види функцій прокуратури.
3. Конституційний Суд України: процес формування та компетенції.
4. Види нотаріальної діяльності: державна та приватна.

Варіант 6

1. Судді як представники судової влади: статус і функції.
2. Прокурор: правовий статус і обов'язки.
3. Вищий суд з питань інтелектуальної власності: завдання та юрисдикція.
4. Органи виконавчої влади та місцеве самоврядування: взаємодія.

Варіант 7

1. Принципи функціонування судової влади.
2. Прокурорська дисциплінарна відповідальність.
3. Завдання та основи діяльності Служби безпеки України.
4. Правоохоронна діяльність: визначення та основні завдання.

Варіант 8

1. Паритетність судової влади: сутність і значення.
2. Порядок дисциплінарного розгляду справ щодо прокурорів.
3. Апеляційні суди: їхня роль та завдання.
4. Система внутрішніх органів України: структура та функції.

Варіант 9

1. Принцип незалежності судової влади: зміст і реалізація.
2. Самоврядування в прокуратурі: форми та завдання.
3. Касаційна інстанція: роль у судовій системі.
4. Національна поліція України: права та обов'язки.

Варіант 10

1. Єдність судової системи та статус суддів.
2. Правовий статус слідчих органів.
3. Система судів загальної юрисдикції в Україні.
4. Порядок формування Вищої ради правосуддя.

Варіант 11

1. Основні принципи побудови судової системи України.
2. Функції та повноваження Міністерства внутрішніх справ України.
3. Види та форми здійснення правосуддя.
4. Адвокатська діяльність: види і принципи.

Варіант 12

1. Місцеві суди: види, компетенції та структура.
2. Поліцейські органи: їхні види та завдання.
3. Основні функції судової влади.
4. Військова служба правопорядку: статус та функції.

Варіант 13

1. Апеляційні суди: склад та основні повноваження.
2. Правовий статус працівників поліції.
3. Дисциплінарна відповідальність судді.
4. Принципи діяльності Національної поліції України.

Варіант 14

1. Вищі спеціалізовані суди: їхня структура та компетенція.
2. Державна міграційна служба: завдання і функції.
3. Система прокуратури: структура та функції.
4. Система адміністративних судів в Україні: загальна характеристика.

Варіант 15

1. Антикорупційний суд: завдання та роль у системі правосуддя.
2. Повноваження Бюро економічної безпеки України.

3. Адміністративні суди: компетенції та юрисдикція.
4. Органи внутрішніх справ: структура та функціональні завдання.

Варіант 16

1. Верховний Суд : його роль в судовій системі.
2. Структура та завдання Служби безпеки України.
3. Господарські суди: загальна характеристика.
4. Міністерство юстиції України: основні функції.

Варіант 17

1. Конституційний Суд України: принципи діяльності.
2. Контроль за діяльністю Служби безпеки України.
3. Правоохоронні органи спеціального призначення.
4. Правозахисна діяльність міжнародних організацій.

Варіант 18

1. Гарантії незалежності суддів в Україні.
2. Директор НАБУ: вимоги до посади та порядок призначення.
3. Присяжні: правовий статус.
4. Оперативно-розшукова діяльність: органи та завдання.

Варіант 19

1. Права та обов'язки суддів.
2. Статус працівників НАБУ.
3. Завдання та функції Вищої ради правосуддя.
4. Презумпція невинуватості: правовий зміст та значення.

Варіант 20

1. Антикорупційні вимоги до суддів.
2. Повноваження НАБУ.
3. Принципи діяльності Служби безпеки України.
4. Державна пенітенціарна служба: статус та функції.

Варіант 21

1. Дисциплінарне провадження щодо суддів.

2. Державне бюро розслідувань: структура та повноваження.
3. Формування прокуратури: система та процес.
4. Органи юстиції: структура та функції.

Варіант 22

1. Припинення повноважень суддів: підстави та процедура.
2. Працівники ДБР: правовий статус та обов'язки.
3. Верховний Суд: структура та функції.
4. Правові засади досудового розслідування.

Варіант 23

1. Соціальне забезпечення суддів.
2. Повноваження ДБР.
3. Національна школа суддів: статус та організація.
4. Досудове розслідування: основні завдання.

Варіант 24

1. Присяжні як суб'єкти судової влади.
2. Адвокатські спілки: завдання та роль.
3. МВС України: завдання та повноваження.
4. Основні функції НАБУ.

Варіант 25

1. Державна судова адміністрація: повноваження та функції.
2. Адвокатська таємниця: правові гарантії.
3. Основні функції прокуратури.
4. Суддівське самоврядування: форми та завдання.

Варіант 26

1. Функції Державної судової адміністрації.
2. Адвокати: дисциплінарна відповідальність.
3. Місцеві суди: повноваження та структура.
4. Основні напрямки діяльності прокуратури.

Варіант 27

1. Вища рада правосуддя: завдання та структура.

2. Адвокатське самоврядування: роль та функції.
3. Судові інстанції: структура та компетенція.
4. Презумпція невинуватості: значення та реалізація.

Варіант 28

1. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів.
2. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури: склад та повноваження.
3. Принципи діяльності Національної поліції України.
4. Поняття досудового розслідування та його форми.

Варіант 29

1. Органи суддівського самоврядування: завдання, види, повноваження.
2. Міністерство юстиції України: структура, основні завдання та статус.
3. Основні напрямки діяльності (функції) органів прокуратури.
4. Правоохоронна діяльність: її ознаки, поняття і завдання.

Варіант 30

1. Місце прокуратури у правоохоронній системі України.
2. Державна кримінально-виконавча служба України: правовий статус і функції.
3. Вища рада правосуддя: правовий статус та місія.
4. Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як органів захисту прав українських громадян.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Практикум з курсу «Судові та правоохоронні органи України» : навчальний посібник / Багрій М. В., Басва Н. П., Борейко Г. Д., Максимішин Н. М., Піх Ю. Т., Рафальонт С. Р. (за заг. ред. М. В. Багрія та Н. П. Басвої). Київ : Алерта, 2024. 134 с.
2. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 656 с.
3. Судові та правоохоронні органи України : підручник / В. В. Дараган, О. П. Бойко, Т. Г. Бадалова та ін.; 2-е вид., доп. і перероб. Дніпро : ДДУВС, 2023. 436 с.
4. Судові та правоохоронні органи України: навчально-методичний посібник. Ужгород : Видавництво Ужгородського національного університету, 2023. 46 с.
5. Судові та правоохоронні органи України : підручник / Тертишник В., Батраченко Т., Сачко О., Крижановська О., Тертишник І. ; за заг. ред. В. Тертишника. Київ : Алерта, 2025. 408 с.

Допоміжна література:

1. Гаруст Ю. В., Мельник В. І. Правоохоронні органи на захисті економічної безпеки України: адміністративно-правовий аспект : монографія. Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019. 256 с.
2. Копча В. В. Судові та правоохоронні органи України : навчально-методичний посібник. Ужгород : Видавництво Ужгородського національного університету. 2024. 36 с.
3. Курінний Є. Про комплексність реформи правоохоронних органів України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 21–28.

4. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах. Вид. 7-ме, змін. і допов. Харків : Право, 2018. 170 с.

5. Матвійчук А. В. Захист прав і свобод людини як прямий обов'язок сучасної держави. АЕРО-2020. *Повітряне і космічне право*: тези доповідей Всеукраїнської конференції молодих учених і студентів, м. Київ / Національний авіаційний університет, 28 листопада 2020 р.: у двох томах. Тернопіль : Вектор, 2020. Т. 1. С. 35–38.

6. Матвійчук А. В. Праворозуміння в контексті підготовки фахових правників. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*. 2018. № 2 (20). С. 96–101.

7. Матвійчук А. В. Ціннісні орієнтири Європейського Союзу в українській юридичній практиці. *Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні*: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, Рівненський інститут КУП НАН України 27-28 квітня 2023 р.), Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2023. С. 56–58.

8. Матвійчук А. В., Багатко А. С. Муніципальна поліція: потенціал у контексті реалізації повноважень виконавчих органів місцевого самоврядування щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2024. Вип. 2 (71). С. 209–215.

9. Матвійчук А. В., Дума В. В. Проблеми правового регулювання взаємодії судових і правоохоронних органів з інститутами громадянського суспільства. *Успіхи і досягнення у науці. Серія «Право»*. 2024. № 8 (8). С. 137–150.

10. Матвійчук А. В., Дума В. В. Реформа правової системи України у контексті євроінтеграції. *Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Право»*. 2024. № 10 (28). С. 417–429.

11. Матвійчук А. В., Киричук Б. С. Конституційна скарга як інструмент гарантування фундаментальних принципів конституціоналізму в практиці України та Федеративної

республіки Німеччина. *Успіхи і досягнення у науці. Серія «Право»*. 2024. № 9 (9). С. 225–236.

12. Нагорна В. В. Щодо проблеми визначення поняття «правоохоронні органи» у правовій науці та законодавстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 6. С. 44-48.

13. Організація судових і правоохоронних органів України: Курс лекцій./ Матвєєвський О. В., Ярова Л. В. Харків : Вид-во Фенікс, 2020. 376 с.

14. Стеблянюк А. В., Лісов Д. А.. Бюро економічної безпеки як суб'єкт забезпечення економічної безпеки. *Нове українське право*. 2021. Вип. № 6. С. 187–191.

15. Судові, правоохоронні органи та органи юстиції України : навчальний посібник / А. М. Куліш, Т. А. Кобзева, Є. В. Михайловська. Суми : Сумський державний університет, 2021. 816 с.

16. Цимбалюк В. І. Взаємодія органів влади з інститутами громадянського суспільства: специфіка в умовах воєнного стану. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2023. Вип. 1 (66). С. 46–54.

Законодавство

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 12.08.2025).

2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. Ст. 3103.

3. Європейська Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 12.08.2025).

4. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382..

5. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19> (дата звернення: 12.08.2025).

6. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 12.08.2025).

7. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 2014 року № 876-VII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18> (дата звернення: 12.08.2025)

8. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19> (дата звернення 12.08.2025)

9. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення 12.08.2025)

10. Про Державну виконавчу службу: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 36-37. Ст.243.

11. Про адвокатуру: Закон України від 19.12.92 р. (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №9. Ст. 62

12. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1020-19> (дата звернення: 12.08.2025).

13. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 899-VIII (зі змінами та доповненнями). URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення 12.08.2025).

14. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 2453-VI (зі змінами та доповненнями). URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 12.08.2025).

15. Про Вищу Раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19> (дата звернення: 12.08.2025).

16. Про державне бюро розслідувань: Закон України від 05.01.2017 р. № 794-VIII (зі змінами та доповненнями). URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення 12.08.2025).

17. Про вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VII (зі змінами та доповненнями). 07.06.2018. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19> (дата звернення: 12.08.2025).

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – бібліотека ім. В. І. Вернадського
2. <http://zakon.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
3. <http://www.president.gov.ua> – Президент України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
6. <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд України
7. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень
9. http://www.coe.int/t/r/human_rights_court – Європейський Суд з прав людини